

rapport

milieuonderzoek

HOOTMARKT 3/9

TE HAARLEM

26 maart 1993
M 23.990/RD

Vernhout & v. Sluyters Holding B.V.
Postbus 9523
2003 LM HAARLEM

ing. R. Donker
ing. T. Baggerman

Rapport opgesteld door:

Opdrachtgever :

Opdrachtnummer:

Datum :

Adres
Zuid-Schaalwijkweg 58
Postbus 4176, 2003 ED Haarlem
Telefoon 10231 339006 - 339105
Telefax 10231 338657

Vestiging Zuid:
Sjoonhaanple 5
Postbus 4, 5076 ZG Haaren
Telefoon 1041171 2442
Telefax 1041171 1884

Coördinatie:
NMS, 67 07 62,784
ABN-AMRO, 56,16,10,088
Postbus 1494666
K.v.k. Haarlem 36377

rapport
milieuonderzoek

HOUTMARKT 3/9
TE HAARLEM

26 maart 1993
M 23.990/RD

Vernhout & v. Sluyters Holding B.V.
Postbus 9523
2003 LM HAARLEM

ing. R. Donkerwilt
ing. T. Baggerman

Adres:
Zuid Schalkwijkweg 58
Postbus 4176, 2003 ED Haarlem
Telefoon 10231 339006 - 339105
Telefax 10231 338657

Vestiging Zuid:
Sportlaan 5
Postbus 4, 5076 ZG Haaren
Telefoon 1041171 2442
Telefax 1041171 1884

Bankrekening:
NMB, 67.07.62.784
ABN-AMRO, 56.16.10.088
Post giro, 1494666
K.v.k. Haarlem 36377

Datum :
Opdrachtnummer:

Opdrachtgever :

Rapport opgesteld door:

datum : 26 maart 1993
 ons kenmerk : M 23.990/rd

0.0 Inhoudsopgave.

pagina

1	0.0	Inhoudsopgave
1	0.1	Bijlagen
2	1.0	Samenvatting
3	2.0	Historisch onderzoek
3	3.0	Situatie op en in de omgeving van het terrein
4	4.0	Onderzoeksopzet en veldwerk
5	5.0	Resultaten veldwerk
5	5.1	Globale bodembeschrijving
5	5.2	Zintuiglijke waarnemingen
5	6.0	Laboratoriumonderzoek
6	7.0	Beoordeling van het onderzoeksresultaat
9	8.0	Konklusies
11	9.0	Aanbeveling

0.1 Bijlagen

1. onderzoeklocatie
- 1a situatietekening met boorpunten
- 1b situatietekening historie kaaswasseri/biertrouwerij
- 1c situatietekening historie drukkerij (1954)
- 1d situatietekening huidige indeling drukkerij
2. boorprofiel/beschrijving
3. mengschema grond(meng)monsters
4. analyseschema grond(meng)monsters
- 4a analyseschema grondwatermonster
- 5 analysesijsten grond(meng)monsters
6. analysesijst grondwatermonster
7. toetsingsstabiel Leidraad Bodembescherming
8. bepalingsmethoden en detectiegrenzen
9. omschrijving toetsingsstabiel grenzen

datum : 26 maart 1993
ons kenmerk : M 23.990/rd

1.0 Samenvatting.

Naar aanleiding van uw telefonische opdracht d.d. 9 maart 1993 heeft Adviesbureau Tjaden een milieuonderzoek uitgevoerd op het terrein aan de Houtmarkt 3/9 te Haarlem. Op het terrein zijn een drukkerij gevestigd. Het doel van het onderzoek is een inzicht te verkrijgen in de (milieukundige) kwaliteit van de bodem ter plaatse van het te onderzoeken terrein i.v.m. de mogelijke verkoop/aankoop van het terrein en de toekomstige bouwplannen (mogelijk woningbouw). Op het terrein zijn totaal 23 boringen verricht en zijn er vijf peilbuizen geplaatst ten behoeve van de bemonstering van het grondwater. Van de grond zijn vijf mengmonsters samengesteld en vijf separate monsters genomen, welke in het laboratorium zijn onderzocht. Tevens zijn grondwatermonsters genomen en eveneens in het laboratorium geanalyseerd.

Uit het onderzoek blijkt het volgende:

In de bodem van het onderzocht terrein zijn lichte verontreinigingen een zware metalen, PAK's, EOX, olie en aromaten aangetoond. Voor deze lichte verontreinigingen is een nader onderzoek niet noodzakelijk. Ter plaatse van de (voormalige) olieopslagplaats is een matige olieverontreiniging aangetoond. De horizontale omvang van de verontreiniging is niet bekend. Een nader onderzoek m.b.t. deze verontreiniging in de grond en mogelijk in het grondwater is noodzakelijk. Voor de aangetoonde matige verontreiniging met lood ter plaatse van Deelgebied A is in principe een nader onderzoek gewenst.

Het is aan te bevelen de resultaten van dit onderzoek te bespreken met het Gewestelijk Milieubureau, aangezien er een matige verontreiniging met lood en olie is aangetoond. Uit dit gesprek kan mogelijk duidelijk worden of er in de toekomst problemen kunnen ontstaan (na aankoop van het terrein) i.v.m. een eventuele bouwvergunning t.b.v. nieuwbouw (woningen). Mogelijk kan het Gewestelijk Milieubureau richtlijnen geven voor een nader onderzoek m.b.t. de aangetoonde matige verontreinigingen.

datum : 26 maart 1993
ons kenmerk : M 23.990/rd

4.0 Onderzoeksopzet en veldwerk.

Het onderzoek is verdeeld in een vieral fasen. Onderscheid kan worden gemaakt in fasen voor historisch onderzoek, veldonderzoek, laboratoriumonderzoek en rapportage.

Het onderzoek is uitgevoerd in overleg met het Gewestelijk Milieubureau van de gemeente Haarlem.

Het onderzoek richt zich in eerste instantie op de (voormalige) potentiële puntbronnen. Hierbij wordt per puntbron de toplaag en het grondwater onderzocht op de te verwachte stoffen. Aangezien het terrein in het verleden is opgehoogd met SpaarneSilb, wordt er een zogenaamde referentie mengmonster, samengesteld uit het 'onverdampte' tertiengedeelte (kleedruimte /kantoor; Deelgebied G). Dit mengmonster (M5) wordt geanalyseerd op het NVN 5740 pakket. Het mengmonster wordt in principe gebruikt om na te gaan of eventuele aangetoonde verontreinigingen een duidelijk verband hebben met de uitvoering van de bedrijfsactiviteiten. Tevens kan zo worden nagegaan of de ophooglaag verontreinigd is.

De veld- en laboratoriumwerkzaamheden zijn uitgevoerd overeenkomstig de richtlijnen (VPR).

In een periode van 3 tot 8 maart 1993 zijn ten behoeve van het onderzoek totaal 23 boringen verricht (BM1 t/m BM23). Tevens zijn er verspreid over het terrein een vijftal peilbuizen geplaatst (PM5, PM10, PM18, PM19 en PM20), t.b.v. het bemonsteren van het freatisch grondwater.

De boringen zijn uitgevoerd volgens de droogboormethode. Bij elke verandering van grondsoort of zintuiglijke waarneming is een monster genomen. De peilbuizen zijn geplaatst met behulp van een verbuizingsset. Onder de grondwaterspiegel is het boorgat verdiept met behulp van een handpulsapparaat.

Het filtergedeelte (2m lengte) van de peilbuis is omstort met fijn filtergrind. Bemonstering van het grondwater, één week na plaatsing van de peilbuis, is uitgevoerd met behulp van een elektrische slangpomp. Ter plaatse is de pH en de geleidbaarheid gemeten. Tevens is het monster ten behoeve van de analyse van zware metalen in-line gefiltreerd over een filter van 0,45µm en aangezuurd. De monsters zijn gekoeld bewaard en de volgende dag op het laboratorium in behandeling genomen.

Op bijlage 1 is de situering van de boorpunten aangegeven.

De boorstaten zijn verzameld in bijlage 2.

datum : 26 maart 1993
ons kenmerk : M 23.990/rd

7.0 Beoordeling van het onderzoeksresultaat.

Hieronder worden de verhoogde parameters in de bodem in een tabel weergegeven.

GROND

lokatie	monstercode	> A-waarde	> B-waarde	> C-waarde
Deelgebied A (offset)	M1	koper kwik nikkel zink olie	lood	
Deelgebied B (offset)	M2	koper nikkel lood EOX		
Deelgebied C (stansmachine)	M3	koper olie		
Deelgebied D (buitenopslag)	M4	koper nikkel lood zink olie EOX		

A = referentiewaarde
B = toetsingswaarde t.b.v. (nader)onderzoek
C = toetsingswaarde t.b.v. sanering(s)onderzoek

datum : 26 maart 1993
 ons kenmerk : M 23.990/rd

GRONDWATER

lokatie	monstercode	> A-waarde	> B-waarde	> C-waarde
Deelgebied A (offset)	PM10	tolueen xyleneen		
Deelgebied B (offset)	PM5	tolueen xyleneen trichl.eth		
Deelgebied C (stansmachine)/- Deelgebied D (buitenopslag)	PM18	benzeen tolueen xyleneen		

lokatie	monstercode	> A-waarde	> B-waarde	> C-waarde
Deelgebied E (ondergrondse olietank)	PM20	benzeen tolueen eth.benzeen xyleneen		
Deelgebied F (ketelhuis)	PM19	tolueen		

A = referentiewaarde
 B = toetsingswaarde t.b.v. (nader)onderzoek
 C = toetsingswaarde t.b.v. sanering(s)onderzoek

datum : 26 maart 1993
ons kenmerk : M 23.990/rd

4. relatie aangetoonde grondverontreinigingen en (voormalige) bedrijfsactiviteiten

De aangetoonde lichte tot matige verontreiniging met zware metalen in de puinhoudende top laag hebben geen duidelijk verband met de (voormalige) bedrijfsactiviteiten, daar deze verontreinigingen eveneens zijn aangetoond in de puinhoudende top laag op het 'onver-dachte' terreingedeelte (terreingedeelte waar zover bekend geen [bodembedreigende] activiteiten hebben plaatsgevonden). Mogelijk zijn de aangetoonde verontreinigingen afkomstig van het puinhoudend materiaal of van het Spaarneslib dat in het verleden is gebruikt als ophoogmateriaal.

De aangetoonde lichte verontreinigingen met olie en FOX hebben mogelijk een verband met de voormalige bedrijfsactiviteiten op het terrein. Dit is echter niet met zekerheid vast te stellen.

De matige olieverontreiniging in de grond, ter plaatse van de huidige en voormalige olieopslagplaats is waarschijnlijk afkomstig van de voormalige olieopslagplaats, aange-zien de huidige opslagplaats voorzien is van een betonvloer met een geschatte dikte van ca. 30 cm.

5. relatie grondwaterverontreinigingen en (voormalige) bedrijfsactiviteiten

De lichte verontreiniging met aromaten in het grondwater hebben geen duidelijk verband met de (voormalige) bedrijfsactiviteiten op het terrein.

6. samenvattend

In de bodem van het onderzocht terrein zijn lichte verontreinigingen een zware metalen, PAK's, FOX, olie en aromaten aangetoond. Voor deze lichte verontreinigingen is een nader onderzoek niet noodzakelijk.

Ter plaatse van de (voormalige) olieopslagplaats is een matige olieverontreiniging aangetoond. De horizontale omvang van de verontreiniging is niet bekend. Een nader onderzoek m.b.t. deze verontreiniging in de grond en mogelijk in het grondwater is gewenst.

Voor de aangetoonde matige verontreiniging met lood ter plaatse van Deelgebied A is in principe een nader onderzoek noodzakelijk.

situade

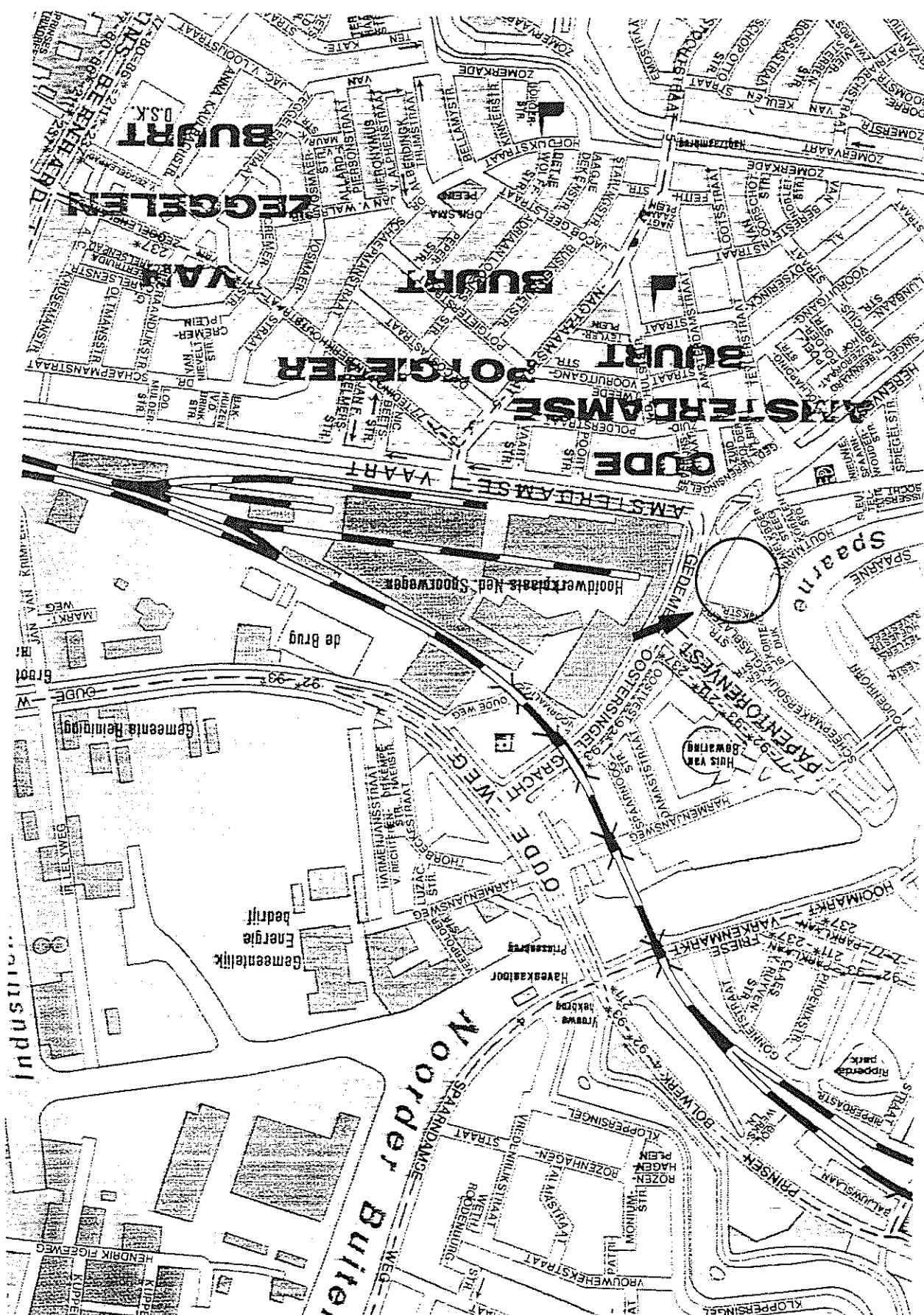
98W.

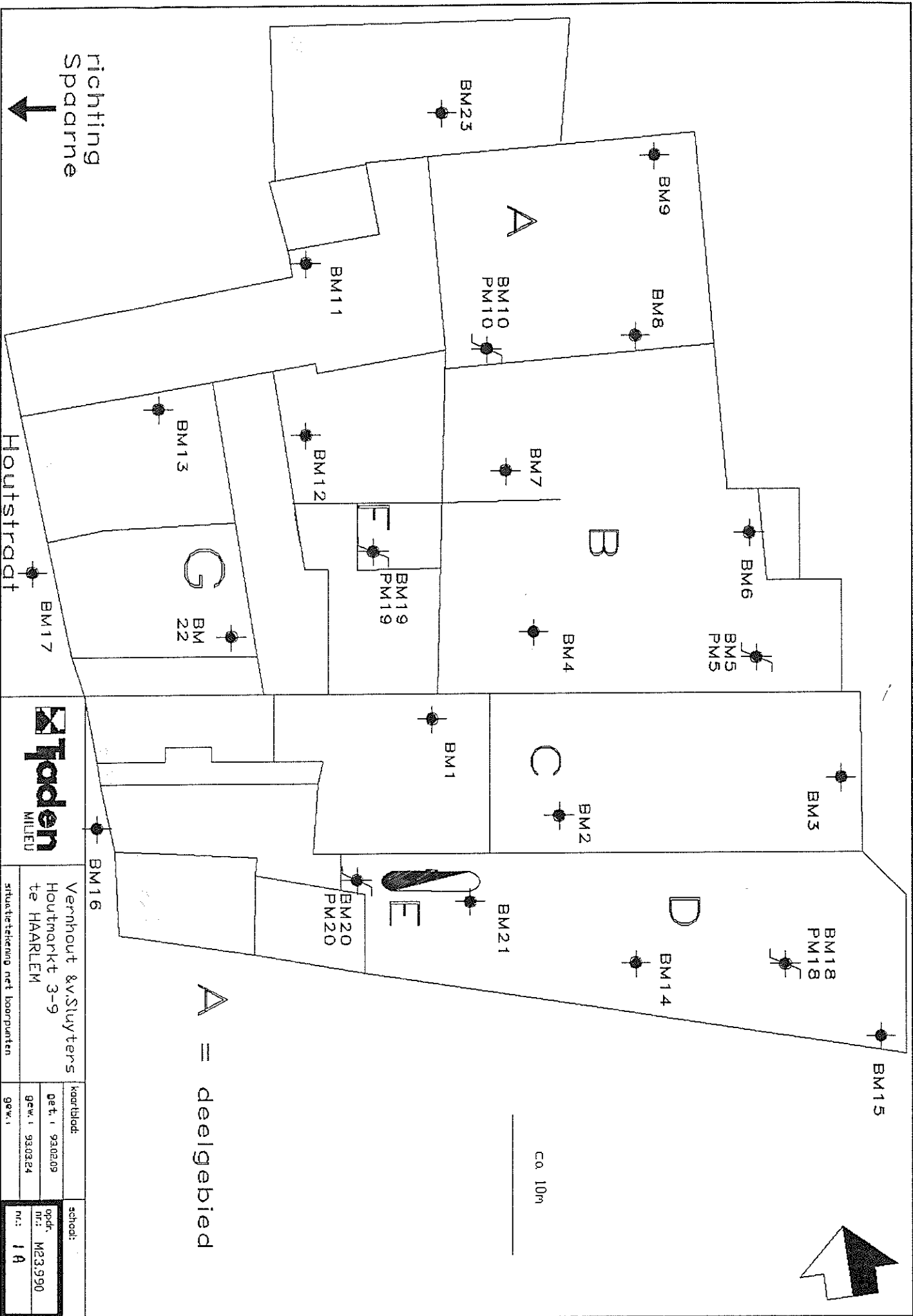
97.93.03.26

kaartblad:	
schaal:	

220

Mr. M23.990

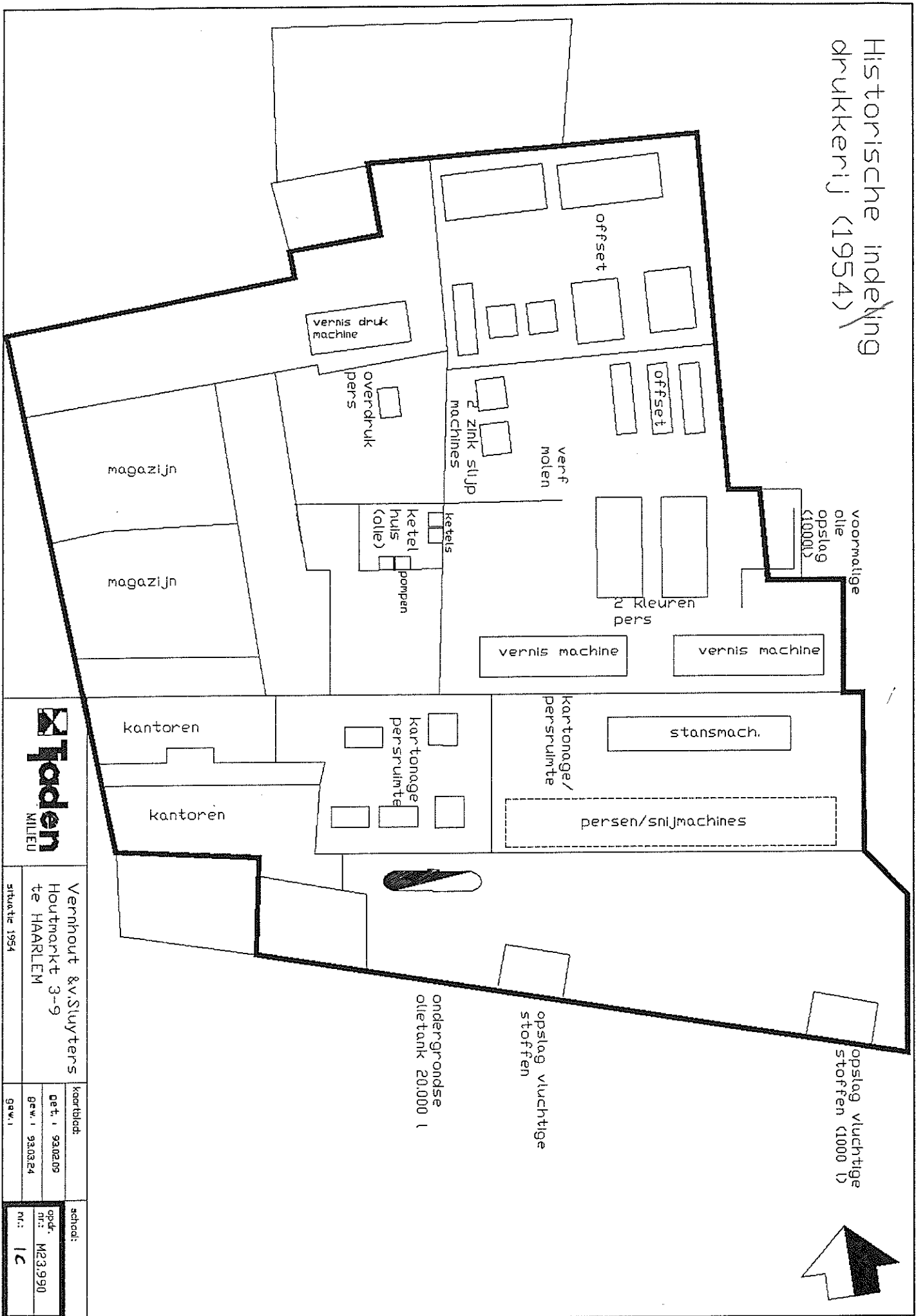

Taden
MILIEU

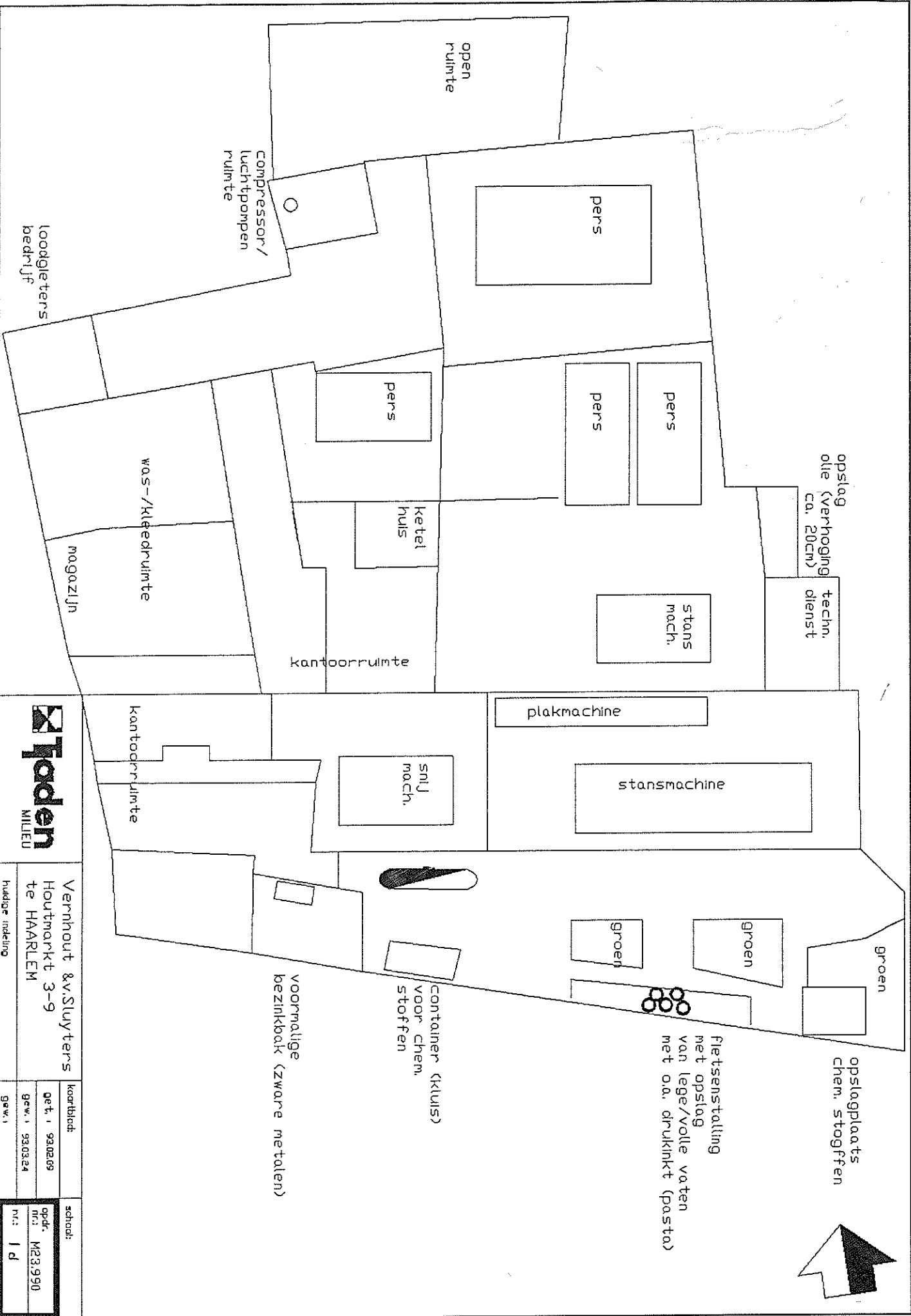
Vernhout & Sluyters
Houtmarkt 3-9
te HAARLEM

kaartblad:		schied:	
get. i	93.02.09	opdr. nr.:	M23.990
gew. i	93.03.24	nr.:	1 A

Historische indeling drukkerij (1954)

Vernhout & v. Sluyters		kaartblad:	
Houtmarkt 3-9		def.: 93.02.09	
te HAARLEM		gew.: 93.03.24	
situatie 1954		opdr.: M23.990	
		nr.: 1C	

BIJLAGE

Datum : 26 maart 1993
 Betreft : M 23.990/rd

MENGSCHEMA GROND(MENG)MONSTERS (bijlage 3)

GRONDMONSTERS	GRONDMENGMONSTER	DIEPTE	(m - mv)
BM8 0.15 - 0.50 + BM9 0.50 - 1.10 + BM11 0.15 - 0.50	M1	0.15 - 1.10	
BM1 0.50 - 0.80 + BM4 0.30 - 0.70 + BM12 0.45 - 0.70	M2	0.30 - 0.80	
BM2 0.30 - 0.80 + BM3 0.50 - 1.00	M3	0.30 - 1.00	
BM14 0.20 - 0.60 + BM15 0.50 - 0.70 + BM18 0.00 - 0.20	M4	0.20 - 0.70	
BM13 0.20 - 0.50 + BM16 0.70 - 1.20 + BM17 0.60 - 1.10 + BM22 0.40 - 0.60	M5	0.20 - 1.20	
BM6		0.50 - 1.00	
BM6		1.20 - 1.50	
BM15		1.00 - 2.00	
BM18		0.30 - 0.90	
BM21		1.00 - 1.50	

Datum : 26 maart 1993
Betreft : M 23.990/rd

ANALYSESCHEMA GROND(MEN)G(MONSTERS (bijlage 4))

(MENGE)	DROGE	PAK's	ZWARE	OLIE/ FOX	HUMUS/
MONSTER	STOF		METALEN	AROM	LUTUM

BM21	X	-	-	X/-	-	-/-
BM18	X	-	-	-/X	-	-/-
BM15	X	X	X	-/-	-	-/-
BM6	X					
BM6	X	-	-	X/-	-	-/-
M5	X	X	X	X/-	X	X/X
M4	X	-	X	X/-	X	-/-
M3	X	-	X	X/-	X	-/-
M2	X	-	X	X/-	X	-/-
M1	X	-	X	X/-	X	-/-

ANALYSESCHEMA GRONDWATERMONSTER (bijlage 4a)

MONSTER	pH	GELEID- ZWARE	METALEN	AROM	BOU/ NAFALTEEN	VOCI FENOL-INX
PM5	X	X	X	X/X	-X	X/-
PM10	X	X	X	X/X	-X	-/-
PM18	X	X	X	X/X	-X	-/-
PM19	X	X	-	X/X	-/-	-/-
PM20	X	X	X	X/X	-/-	-/-
X	=	geanalyseerd				
-	=	niet geanalyseerd				

Datum : 26 maart 1993
 Betreft : M 23.990/rd

ANALYSELIJST GRONDMENGMONSTER M1,M2,M3 (bijlage 5)

ANORGANISCHE STOFFEN

Concentrates in milligram per kilogram droge stof.

analyse	M1	M2	M3	A	B	C
droge stof %	75.0	78.5	76.5			
lutum gehalte %	-	-	-			
humus gehalte %	-	-	-			
arsen (As)	12	6.5	4.2	16	30	50
cadmium (Cd)	< 1	< 1	< 1	0.43	5	20
Chroom (Cr)	11	12	11	52	250	800
Koper (Cu)	88	93	64	16	100	500
kwik (Hg)	0.72	0.19	0.10	0.21	2	10
nikkel (Ni)	14	13	9.0	11	100	500
lood (Pb)	200	120	26	52	150	600
zink (Zn)	100	47	31	55	500	3000
olie-IR	14	< 10	26	10	1000	5000
FOX	-	0.29	< 0.1	0.1	8	80

M1 = grondmengmonster BM8 (0.15 tot 0.50m- mv) + BM9 (0.50 tot 1.10m- mv) + BM11 (0.15 tot 0.50m- mv)

M2 = grondmengmonster BM4 (0.30 tot 0.70m- mv) + BM1 (0.50 tot 0.80m- mv) + BM12 (0.45 tot 0.70m- mv)

M3 = grondmengmonster BM2 (0.30 tot 0.80m- mv) + BM3 (0.50 tot 1.00m- mv)

A, B, C = concentratiegrenzen uit Leidraad Bodembescherming

* = aangetoonde concentratie groter dan de A-waarde

** = aangetoonde concentratie groter dan de B-waarde

M1,M2,M3

Datum : 26 maart 1993
Betreft : M 23.990/rd

ANALYSELIJST GRONDMENGMONSTER M4,M5 (bijlage 5)

ANORGANISCHE STOFFEN

Concentrations in milligram per kilogram droge stof.

analyse	M4	M5	BMS	A	B	C
droge stof %	86.4	79.4	61.2			
lutum gehalte %	-	0.9	-			
humus gehalte %	-	1.3	-			
arsen (As)	5.0	4.0	6.2	16	30	50
cadmium (Cd)	< 1	< 1	< 1	0.43	5	20
Chroom (Cr)	11	13	13	52	250	800
Koper (Cu)	89	23	83	16	100	500
kwik (Hg)	0.20	0.34	0.14	0.21	2	10
nikkel (Ni)	12	10	12	11	100	500
lood (Pb)	110	350	27	52	150	600
zink (Zn)	97	82	64	55	500	3000
olie-IR	11	< 10	-	10	1000	5000
EOX	0.40	< 0.1	-	0.1	8	80

M4 = grondmengmonster
BM14 (0.20 tot 0.60m- mv) +
BM15 (0.50 tot 0.70m- mv) +
BM18 (0.00 tot 0.20m- mv)

M5 = grondmengmonster
BM13 (0.20 tot 0.50m- mv) +
BM16 (0.70 tot 1.20m- mv) +
BM17 (0.60 tot 1.10m- mv) +
BM22 (0.40 tot 0.60m- mv)
BM5 (1.00 tot 2.00m- mv)

A, B, C = concentratiegrenzen uit Leidraad Bodembescherming
* = aangetoonde concentratie groter dan de A-waarde
** = aangetoonde concentratie groter dan de B-waarde

Datum : 26 maart 1993
Betreft : M 23.990/rd

ANALYSELIJST GRONDMEGEMONSTER M5,BM5 (bijlage 5)
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN

Concentraties in milligram per kilogram droge stof

analyse					
	M5	BM5	A	B	C
naftaleen	0.02 *	<0.02	0.002	5	50
fenanthreen	0.09 *	0.06	0.020	10	100
anthracen	0.02	0.02	0.020	10	100
fluorantheen	0.32 *	0.17	0.020	10	100
benzo(a)anthracen	0.14	0.02	0.20	5	50
chryseen	0.12 *	0.08	0.002	5	50
benzo(k)fluorantheen	0.07	0.07	2.0	5	50
benzo(a)pyreen	0.14 *	0.03	0.020	1	10
benzo(g,h,i)peryleen	0.11	0.05	2.0	10	100
indeno(1,2,3-c,d)pyreen	0.10	0.02	2.0	5	50
acenaftyleen	<0.02	<0.02			
acenaftheen	0.10	0.10			
fluoreen	0.27	0.05			
pyreen	0.14	0.27			
benzo(b)fluorantheen	0.10	0.20			
dibenz(ah)anthracen	1.1 *	0.52	1	20	200
PAK's totaal (VROM)	1.7				
PAK's totaal (EPA)					

M5 = grondmengmonster BM13 (0.20 tot 0.50m- mv) +
BM16 (0.70 tot 1.20m- mv) +
BM17 (0.60 tot 1.10m- mv) +
BM22 (0.40 tot 0.60m- mv)
BM5 = grondmonster BM5 (1.00 tot 2.00m- mv)
A, B, C = concentratiegrenzen uit Leidraad Bodembescherming
* = aangetoonde concentratie groter dan de A-waarde

Datum : 26 maart 1993
Betreft : M 23.990/rd

ANALYSELIJST GRONDMONSTERS BM6,BM6a,BM18,BM21 (bijlage 5)

ORGANISCHE STOFFEN

Concentraties in milligram per kilogram droge stof.

analyse	BM6	BM6a	BM18	BM21	A	B	C
droge stof %	77.8	57.7	84.4	64.5	10	1000	5000
olie-IR	4200**	40	*	61	*		
benzeen	<0.005	<0.005	0.015	0.05	0.05	0.5	5
tolueen	0.015	<0.005	0.015	0.05	0.05	3	30
ethylbenzeen	<0.005	<0.005	<0.005	0.05	0.05	5	50
xylenen			<0.005	0.05	0.05	5	50
aromaten-totaal			0.015		-	7	70

BM6 = grondmonster BM6 (0.50 tot 1.00 m- mv)
BM6a = grondmonster BM6 (1.20 tot 1.50 m- mv)
BM18 = grondmonster BM18 (0.30 tot 0.90 m- mv)
BM21 = grondmonster BM21 (1.00 tot 1.50 m- mv)

A, B, C = concentratiegrenzen uit Leidraad Bodembescherming
* = aangetoonde concentratie groter dan de A-waarde
** = aangetoonde concentratie groter dan de B-waarde

Datum : 26 maart 1993
Betreft : M 23.990/rd

ANALYSELIJST GRONDWATERMONSTER PM5,PM10,PM18,PM20 (bijlage 6)

ANORGANISCHE STOFFEN

Concentraties in microgram per liter

analyse	PM5	PM10	PM18	PM20	A	B	C
pH	6.6	6.6	6.9	7.3			
Ec (µs/cm)	1570	1436	920	890			
arsen (As)	6.4	10	5.1	6.8	10	30	100
cadmium (Cd)	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	1.5	2.5	10
chrom (Cr)	<1	1	<1	<1	1	50	200
koper (Cu)	2.8	11	<1	<1	15	50	200
kwik (Hg)	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	0.05	0.5	2
nikkel (Ni)	<1	4.0	3.0	1.9	15	50	200
lood (Pb)	<2.5	<2.5	<2.5	<2.5	15	50	200
zink (Zn)	<10	14	14	150	150	200	800

PM5 = watermonster PM5
PM10 = watermonster PM10
PM18 = watermonster PM18
PM20 = watermonster PM20
A, B, C, = concentratiegrenzen uit Leidraad Bodembescherming

Datum : 26 maart 1993
 Betreft : M 23.990/rd

ANALYSELIJST GRONDWATERMONSTER PM5,PM10,PM18,PM19,PM20

(bijlage 6)

ORGANISCHE VERBINDINGEN

Concentraties in microgram per liter

analyse	PM5	PM10	PM18	PM19	PM20	A	B	C
naftaleen	0.2	< 50	< 50	< 50	< 50	0.2	7	30
olie-IR	< 50	< 50	< 50	< 50	< 50	50	200	600
benzeen	< 0.1	0.2	0.4 *	0.2	0.4 *	0.2	1	5
tolueen	0.5 *	0.8 *	0.9 *	0.9 *	0.9 *	0.2	15	50
ethylbenzeen	< 0.1	< 0.1	0.1	< 0.1	0.3 *	0.2	20	60
xylenen	0.6 *	1.0 *	0.6 *	0.2	1.9 *	0.2	20	60
aromaten-totaal	1.1	2.0	2.0	1.3	3.5	-	30	100
trichloormethaan	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	0.01	10	50
1,1,1-trichloorethaan	0.1 *	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	0.01	10	50
tetrachloormethaan	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	0.01	10	50
trichlooretheen	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	0.01	10	50
tetrachlooretheen	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	< 0.1	0.01	10	50
VOCl-totaal	0.1	< 0.5	< 0.5			1	15	70

PM5 = watermonster PM5
 PM10 = watermonster PM10
 PM18 = watermonster PM18
 PM19 = watermonster PM19
 PM20 = watermonster PM20
 A, B, C, = concentratiegrenzen uit Leidraad Bodembescherming
 * = aangetoonde concentratie groter dan de A-waarde

PM5,PM10,PM18,PM19,PM20

TOETSINGSTABEL LEIDRAAD BODEMBESCHERMING (bijlage 7)

VOORKOMEN IN	GRONDWATER	GROND	GROND (mg/kg ds)			STOF / NIVEAU	METALEN
			A	B	C		
	(µg/l)					A	
						B	
						C	
5000	50	200	*	250			chromium
5000	20	200	20	50			cobalt
5000	15	200	*	100			nikkel
5000	15	50	*	100			koper
20000	150	200	*	500			zink
50	10	100	*	30			arsen
5000	5	100	10	40			molybdeen
50	1,5	2,5	*	5			cadmium
5000	10	30	20	50			tin
20000	50	100	20	400			barium
50	0,05	0,5	*	2			kwik
5000	15	50	*	150			lood
							ANORGANISCHE VERBINDINGEN
20000	**	1000	-	-			NH ₄ (als N)
20000	**	1200	*	400	2000		F (totaal)
50	5	30	1	10	100		CN (totaal vrij)
-	10	50	5	50	500		CN (tot.-complex)
20000	10	100	2	20	200		S (tot.-sulfiden)
20000	**	500	20	50	300		Br (totaal)
20000	**	200	-	-	-		PO ₄ (als P)

A = referentiewaarde
 B = toetsingswaarde t.b.v. (nader)onderzoek
 C = toetsingswaarde t.b.v. sanering(onderzoek)
 Wca = Wet Chemisch Afvalstoffen
 * = afhankelijk van humus- en/of lutumgehalte
 ** = afhankelijk van herkomst monster
 - = N.V.T.

TOETSINGSTABEL LEIDRAAD BODEMBESCHERMING (bijlage 7-1)

VOORKOMEN IN	GRONDWATER	GROND	GROND (mg/kg d.s.)				STOF / NIVEAU	VAN
			A	B	C	Wca		
AROMATISCHE VERBINDINGEN	benzeen	1	5	0,5	5	5	AROMATISCHE KOOLWATERSTOF- POLYCYCLISCHE AROMATISCHE FEN	aromaten-totaal
	ethylbenzeen	20	60	5	5	50		
	tolueen	15	50	3	30	30		
	xyleen	20	60	5	50	50		
	fenolen	15	50	1	10	10		
	benzeen	1	5	0,5	5	5		
	naftaleen	7	30	5	50	50		
	fenanthreen	2	10	10	100	100		
	anthraceen	2	10	10	100	100		
	fluoranthreen	1	5	10	100	100		
	chryseen	0,5	2	5	50	50		
	benzo(a)anthraceen	0,5	2	5	50	50		
	benzo(a)pyreen	0,2	1	1	10	10		
	benzo(k)fluoranthreen	0,5	2	5	50	50		
PAK-totaal (VROM)	indeno(1,2,3,c,d)pyreen	0,5	2	5	50	50		
	benzo(ghi)peryleen	1	5	10	100	100		
	-	-	-	-	-	-		
	d	10	40	1	20	200		
	d	1	5	10	100	100		
	d	0,5	2	5	50	50		
	d	0,5	2	5	50	50		
	d	0,2	1	1	10	10		
	d	0,5	2	5	50	50		
	d	0,5	2	5	50	50		
	d	1	5	10	100	100		
	d	0,5	2	5	50	50		
	d	0,5	2	5	50	50		
	d	0,2	1	1	10	10		

A = referentiewaarde
B = toetsingswaarde t.b.v. (nader)onderzoek
C = toetsingswaarde t.b.v. sanering(onderzoek)
Wca = Wet Chemisch Afvalstoffen
* = afhankelijk van humusgehalte
d = detectiegrens
- = geen waarde voorgeschreven

BEPALINGSMETHODEN EN DETECTIEGRENZEN (bijlage 8)

PARAMETER	BEPALINGSMETHODEN	OVEREENKOMSTIG MET/AANSLUITEND OP	WATER	DETECTIEGRENZEN
Homogenisatie van bodemon monsters	Cryogeen vermalen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Droge stof bepaling	Gravimetrisch na drogen bij 105°C	NEN 6620	0,1%	0,1%
Lutumgehalte	Pipetmethode van Robinson	NEN 5753	n.v.t.	0,2%
Gloei-rest	Gloei-verliesmethode (bij 600°C)	NEN 6620	0,2%	0,2%
Zuurgraad	Potentio-metrisch (bodem-s: in suspensie met water-water+KCl)	NPR 6616/NEN 5750	n.v.t.	n.v.t.
Geleidbaarheid (Ec)	(alleen water) Conductometrisch	NEN 6412	10 µS/cm	n.v.t.
Chemisch zuurstofverbruik; CZV	Titrimetrisch	NEN 3235/6633	5 mg/l	5 mg/kg ds
Biochemisch zuurstofverbruik; BZV	Titrimetrisch na incubatie bij 20°C gedurende 5 dagen	NEN 3235/6634	2 mg/l	n.v.t.
Kjeldahl stikstof	fotometrisch na destructie	NEN 6481	0,1 mg/l	5 mg/kg ds

BEPALINGSMETHODEN EN DETECTIEGRENZEN (bijlage 8-1)

PARAMETER	BEPALINGS-METHODEN	OVEREENKOMSTIG MET/AANSLUITEND OP	WATER	DETECTIEGRENZEN
Cyanide	Fotometrisch na UV-destructie m.b.v. autoanalys	EPA 335.3	5 µg/l	0,2mg/kg ds
Ammonium	Fotometrisch (Nessler meth.)	NEN 6479	0,1 mg/l	n.v.t.
Nitraat	Fotometrisch (Cd-reductie)		5 mg/l	n.v.t.
Nitriet	Fotometrisch (Diazo-meth.)		0,1 mg/l	n.v.t.
Fosfaat	Fotometrisch (Ammoniummolybdaat meth.)		0,05mg/l	n.v.t.
Sulfaat	Turbidimetrisch (BaSO4-meth.)		5 mg/l	n.v.t.

BEPALINGSMETHODEN EN DETECTIEGRENZEN (bijlage 8-2)

PARAMETER	BEPALINGS-METHODEN	OVEREENKOMSTIG MET/AANSLUITEND OP	DETECTIEGRENZEN	
			WATER	BODEM
Destructie t.b.v. metaal-onderzoek (bodem; water arseenonderzoek)	Ontsluiting met salpeterzuur en zoutzuur; micro-wave destructie	NEN 6465	n.v.t.	n.v.t.
Destructie t.b.v. metaal-onderzoek (water kwik onderzoek)	Ontsluiting met permanganaat en persulfaat	NEN 6449	n.v.t.	n.v.t.
Arseen	AAS-hydroge-neratie techniek	NEN 6432	0,5 µg/l	2mg/kg ds
cadmium	AAS-graviet-oven AES-ICP (grond)	NEN	0,5 µg/l	1mg/kg ds
chrom	AAS-graviet-oven AES-ICP (grond)	NEN	1 µg/l	2,5mg/kg ds
nikkel	AAS-graviet-oven AES-ICP (grond)	NEN	1 µg/l	2,5mg/kg ds
koper	AAS-graviet-oven AES-ICP (grond)	NEN	1 µg/l	2,5mg/kg ds

BEPALINGSMETHODEN EN DETECTIEGRENZEN (bijlage 8-3)

PARAMETER	BEPALINGS- METHODEN	OVEREENKOMSTIG MET/AANSLUITEND OP	DETECTIEGRENZEN	
			WATER	BODEM
lood	AAS-graviet- oven AES-ICP (grond)	NEN	2,5µg/l	5mg/kg ds
zink	AES-ICP	NEN	10µg/l	0,5mg/kg ds
kwik	AAS-koude damp techniek	NEN 6449	0,05µg/l	0,05mg- /kg ds
ijzer	AES-ICP	NEN	0,1mg/l	10mg/kg ds
magnesium	AES-ICP	NEN	0,1mg/l	10mg/kg ds
mangaan	AAS-vlam	NEN 6461	50µg/l	2,5mg/kg ds

BEPALINGSMETHODEN EN DETECTIEGRENZEN (bijlage 8-4)

PARAMETER	BEPALINGS-METHODEN	OVEREENKOMSTIG MET/AANSLUITEND OP	DETECTIEGRENZEN	
			WATER	BODEM
EOX (extra-heerbaar orga-nisch halo-geen)	microcoulome-trisch na extrac-tie met hexaan; zonder indam-pen	VPR C85-15 NEN 6402	5 µg/l	0,5mg/kg ds
Aromaten (vluchtig;BE-TEX)	Opwerking met online purge & trap; scheiding gaschromatogra-fisch met FID-detectie	VPR C85-10	0,5 µg/l	0,025 mg/kg ds
-benzeen -tolueen -ethylbenzeen -xyleen	Opwerking met online purge & trap; scheiding gaschromatogra-fisch met FID-detectie	VPR C85-12	0,1-0,5 µg/l	0,025 mg/kg ds
VOC	Opwerking met online purge & trap; scheiding gaschromatogra-fisch met FID-detectie	NEN 6675/NEN 5733	50 µg/l	5 mg/kg ds
minerale olie	extractie met treon. Bepaling m.b.v. gaschro-matograaf			

BEPALINGSMETHODEN EN DETECTIEGRENZEN (bijlage 8-5)

PARAMETER	BEPALINGS-METHODEN	OVEREENKOMSTIG MET/AANSLUITEND OP		DETECTIEGRENZEN	
		WATER		BODEM	
PAK	extractie met pentaan; om-dampen naar acetonitril ana-lyse m.b.v. HPLC met UV/-fluoresentie-detectie	VPR C85-11/ NEN 6524	1,4 µg/l	0,2 µg/l 0,2 µg/l 0,02 mg/kg ds 0,02 mg/kg ds 0,03 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds	0,2 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds
-naphthalen -acenaphthyleen -acenaphtheen -dibenz(ah) anthraceen -overige PAK's		NVN 2508	0,05-0,3 µg/l	0,05 µg/l 0,1 µg/l 0,3 µg/l 0,2 µg/l 0,2 µg/l	0,01 mg/kg ds 0,01 mg/kg ds 0,03 mg/kg ds 0,02 mg/kg ds 0,02 mg/kg ds
Utiloogtest PAK's	eerste cascade uitgevoerd, 23 uur schudden bij pH 4 vervolgens effluent filtreren		0,05-0,3 µg/l	0,05 µg/l	n.v.t.
Chloorpestici-den 14 compo-nenten	gaschromatogra-fisch met dub-bele kolom; ECD-detectie	VPR C85-16	0,1 µg/l	0,1 µg/l	0,01-0,001 mg/kg ds
Fenolen-GC	Extractie met toluen; gas-chromatogra-fisch		1 µg/l	0,2 mg/kg ds	0,2 mg/kg ds

OMSCHRIJVING TOETSINGSTABEL GRENZEN (bijlage 9)

In de Leidraad Bodembescherming worden een aantal concentratiegrenzen genoemd, namelijk;

- A: referentiewaarde
- B: toetsingswaarde t.b.v. (nader)onderzoek
- C: toetsingswaarde t.b.v. sanering(sonderzoek)

Niveau A

De referentiewaarde A dient beschouwd te worden als een indicatieve concentratie, waarboven wel en waaronder geen sprake is van een aantoonbare verontreiniging. Voor de groep metalen en anorganische verontreinigingen is hier sprake van een gemiddelde achtergrondconcentratie en kan dus afwijken van de werkelijke achtergrondconcentratie van het onderzochte gebied. De overige genoemde concentraties zijn detectiegrenzen behorende bij de gebruikte analysemethode.

In de Leidraad Bodembescherming worden voor zware metalen de A-waarden afhankelijk gesteld van het lutum- en humus gehalte van het onderzochte grondmonster. Voor de organische verbindingen (PAK's) zijn de referentiewaarden uitsluitend afhankelijk van het humus gehalte. Het lutum en humus gehalte van het grondmengmonster is in het laboratorium bepaald.

Niveau B

Dit niveau is te bezien als toetsingswaarde waarboven in ieder geval en waaronder afhankelijk van bepaalde factoren, zoals bodemtype, de verontreinigingssituatie, gebruik van de bodem, op korte termijn een nader onderzoek gewenst is.

Niveau C

Dit is de toetsingswaarde waaronder een sanering(sonderzoek) gewoonlijk niet op korte termijn noodzakelijk is, maar waarboven een saneringsonderzoek c.q. de sanering wel wordt uitgevoerd, nadat het nader onderzoek is afgerond. Opgemerkt dient te worden, dat de waarden uit de toetsingstabel met de nodige voorzichtigheid gehanteerd moeten worden en niet als absolute vaststaande grenzen gehanteerd mogen worden.

